

EK-L

İÇİNDEKİLER

EK-L.....	1
EKLER İÇİN VAKA ÇALIŞMASI: "DİRENÇLİ OSB" PROFİLİ.....	3
1. Genel Kurumsal Bilgiler.....	4
2. Coğrafi Konum ve Risk Bağlamı	4
3. OSB Yönetimi Tarafından Sunulan Kritik Hizmetler	4
4. Yönetim Sistemleri Durumu	5
5. Mevcut İSYS'nin Durumu	5
EK-L: TATBİKAT PROGRAMI ÖRNEKLERİ	6
EK L.1: "DİRENÇLİ OSB" İÇİN ÖRNEK YILLIK TATBİKAT PROGRAMI TAKVİMİ..7	
EK L.2:"DİRENÇLİ OSB" İÇİN ÖRNEK TATBİKAT SENARYOLARI KİTAPÇIĞI (ENJEKSİYON PLANLARI DAHİL)	10
EK L.3:"DİRENÇLİ OSB" İÇİN ÖRNEK DOLDURULMUŞ TATBİKAT PLANI.....	16
(SENARYO: TAM ÖLÇEKLİ AFET)	16
EK L.3: TATBİKAT PLANI EKLERİ ("DİRENÇLİ OSB 2027" İÇİN).....	20
EK L.4: "DİRENÇLİ OSB" İÇİN ÖRNEK DOLDURULMUŞ TATBİKAT DEĞERLENDİRME RAPORU VE İYİLEŞTİRME PLANI	24

EKLER İÇİN VAKA ÇALIŞMASI: "DİRENÇLİ OSB" PROFİLİ

ÖNEMLİ NOT: Bu kılavuzun eklerinde yer alan tüm doldurulmuş şablonlar, dokümanlar ve örnekler, aşağıda özellikleri tanımlanan varsayımsal "**Dirençli Organize Sanayi Bölgesi (Dirençli OSB)**" senaryosu üzerinden hazırlanmıştır.

Bu yaklaşımın amacı, İş Sürekliliği Yönetim Sistemi (İSYS) kurulumunun her aşamasında üretilen dokümanların birbirleriyle nasıl ilişkilendirildiğini ve teorik bilgilerin pratik bir OSB ortamına nasıl uyarlandığını somut bir şekilde göstermektir. Kullanıcıların, buradaki örnekleri kendi OSB'lerinin büyüklüğüne, sektörüne ve risk profiline göre uyarlamaları gerekmektedir.

DİRENÇLİ OSB KURUMSAL PROFİLİ

1. Genel Kurumsal Bilgiler

- **OSB Adı:** Dirençli Organize Sanayi Bölgesi (Kısaca "Dirençli OSB")
- **Türü:** Karma Organize Sanayi Bölgesi (Farklı sektörlerden çeşitli büyüklükte firmalara ev sahipliği yapmaktadır).
- **Hukuki Durum:** 4562 Sayılı OSB Kanunu'na göre kurulmuş Özel Hukuk Tüzel Kişiliği.
- **Büyüklük ve Kapasite:**
 - **Toplam Alan:** Yaklaşık 650 Hektar.
 - **Toplam Sanayi Parseli Sayısı:** Yaklaşık 180 adet.
 - **Faal Katılımcı Firma Sayısı:** Yaklaşık 150 adet.
 - **Sektörel Dağılım:** Metal işleme, makine imalatı, otomotiv yan sanayi, kimya, gıda ve ambalaj sektörleri ağırlıklı.
 - **Toplam Çalışan Sayısı (Katılımcılar Dahil):** Yaklaşık 18.000 kişi.
 - **OSB Yönetim Personeli Sayısı:** Yaklaşık 60 kişi (teknik, idari, güvenlik vb.).

2. Coğrafi Konum ve Risk Bağlamı

- **Konum:** Marmara Bölgesi'nde, önemli bir sanayi ve ticaret merkezine yakın konumdadır.
- **Lojistik Bağlantılar:** Ana karayolu ve demiryolu ağlarına erişimi vardır; yakınında uluslararası bir liman bulunmaktadır.
- **Çevresel ve Doğal Riskler:**
 - **Deprem:** 1. Derece Deprem Bölgesi'ne yakın bir lokasyondadır ve aktif fay hatlarından etkilenme potansiyeli bulunmaktadır.
 - **Sel/Taşkın:** OSB'nin bir kısmından geçen küçük bir dere yatağı ve şiddetli yağışlar nedeniyle, özellikle alçak kotlardaki parseller ve altyapı için kısmi sel ve taşkın riski mevcuttur.
 - **Meteorolojik Riskler:** Şiddetli rüzgar ve fırtına, kış aylarında yoğun kar yağışı ve buzlanma potansiyeli vardır.
- **Endüstriyel Riskler:** Karma OSB yapısı nedeniyle yangın, patlama ve kimyasal sızıntı riskleri mevcuttur; bölge içinde BEKRA (Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi) kapsamında değerlendirilen tesisler bulunmaktadır.

3. OSB Yönetimi Tarafından Sunulan Kritik Hizmetler

İş Sürekliliği Yönetim Sistemi (İSYS) kapsamına alınan temel hizmetler şunlardır:

- **Elektrik Dağıtımı:** Orta Gerilim (OG) ve Alçak Gerilim (AG) şebeke işletimi.
- **Su Temini:** Kullanma ve Proses suyu temini ve dağıtımı.
- **Atık Su Yönetimi:** Endüstriyel ve evsel atıksu toplama ve Merkezi Atık Su Arıtma Tesisi (AAT) işletimi.
- **Doğalgaz:** Basınç düşürme ve dağıtım hizmetleri.

- **Ulaşım:** OSB içi yol ağı bakımı ve erişim yönetimi.
- **Güvenlik:** 7/24 giriş-çıkış kontrolü, devriye ve CCTV izleme içeren fiziki güvenlik hizmetleri.
- **İdari Hizmetler:** Ruhsatlandırma, katılımcı ilişkileri ve mali işler.
- **BT Altyapısı:** OSB Yönetimi için temel BT ve haberleşme altyapısı desteği.
- **Atık Yönetimi:** Katı atık yönetimi koordinasyonu ve Geçici Depolama Alanı işletimi.
- **Acil Müdahale:** OSB bünyesindeki İtfaiye Teşkilatı ile ilk müdahale hizmetleri.

4. Yönetim Sistemleri Durumu

OSB yönetimi halihazırda aşağıdaki standartları uygulamaktadır:

- **ISO 9001:2015** Kalite Yönetim Sistemi (Sertifikalı).
- **ISO 14001:2015** Çevre Yönetim Sistemi (Sertifikalı).
- **ISO 45001:2018** İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi (Uygulama aşamasında, belgelendirme süreci devam ediyor).

5. Mevcut İSYS'nin Durumu

"Dirençli OSB", ISO 22301 standardına uyumlu bir İSYS kurma kararı almıştır. Kılavuzun "Bölüm 0: Temel Oluşturma ve Planlama" aşaması (Politika, Kapsam, Bağlam Analizi) tamamlanmış ve onaylanmıştır. Şu anda "Bölüm 1: İş Etki Analizi" çalışmaları yürütülmektedir.

Ek-L: Tatbikat Programı Örnekleri

Ek L.1: "Dirençli OSB" İçin Örnek Yıllık Tatbikat Programı Takvimi

"Dirençli OSB" İçin Örnek Yıllık Tatbikat Programı Takvimi

1. Giriş ve Amaç

Bu doküman, "Dirençli OSB"nin İş Sürekliliği Yönetim Sistemi (İSYS) kapsamında, önümüzdeki üç yıllık dönem için stratejik tatbikat programını ve takvimini ortaya koymaktadır. Bu programın temel amacı, OSB'nin iş sürekliliği yeteneklerini kademeli, sistematik ve ölçülebilir bir şekilde test etmek, doğrulamak ve geliştirmektir. Program, tatbikatların rastgele faaliyetler olmasını engelleyerek, OSB'nin en kritik risklerine ve hizmetlerine odaklanmasını sağlar.

2. Programın Dayandığı Prensipler

Bu tatbikat programı aşağıdaki temel prensipler üzerine inşa edilmiştir:

- Kademeli Karmaşıklık (Emekle-Yürü-Koş):** Program, ekiplerin ve planların olgunluğunu zamanla artırmak üzere tasarlanmıştır. İlk yıl daha basit (Masa Başı, Plan Gözden Geçirme) tatbikatlara odaklanılırken, ilerleyen yıllarda daha karmaşık (Fonksiyonel, Tam Ölçekli) tatbikatlara geçilir.
- Kapsamlılık:** 3 yıllık döngü içinde, OSB'nin tüm kritik iş sürekliliği planlarının, olay yönetim yapısındaki tüm kilit ekiplerin ve kritik altyapı kurtarma süreçlerinin en az bir kez test edilmesi hedeflenmektedir.
- Risk Odaklılık:** Tatbikat senaryoları, OSB'nin Risk Değerlendirme Raporu'nda tanımlanan en yüksek öncelikli risklere (örneğin, deprem, siber saldırı, altyapı arızası) dayanacaktır.
- Sürekli İyileştirme:** Her tatbikatın sonuçları, bir sonraki yılın tatbikat programının ve senaryolarının planlanmasında kullanılacak ve tespit edilen eksiklikler iyileştirme Eylem Planları ile takip edilecektir.

3. Üç Yıllık Tatbikat Programı Takvimi (2025-2027)

Test Edilecek Kritik Plan / Ekip	Yıl 1 (2025) - "Emekle/Yürü"	Yıl 2 (2026) - "Yürü/Koş"	Yıl 3 (2027) - "Koş"	Notlar
Kriz Yönetimi Planı / KYE	Masa Başı Tatbikatı: Siber Saldırı Senaryosu	Fonksiyonel Tatbikat: ADOM Aktivasyonu ve Kriz İletişimi	Tam Ölçekli Tatbikat: Deprem Senaryosunun Stratejik Yönetimi	KYE'nin stratejik karar verme ve liderlik yetkinliklerini kademeli olarak test etme.
Olay Koordinasyon Planı / OKE	Masa Başı Tatbikatı: Siber Saldırı Senaryosu	Fonksiyonel Tatbikat: ADOM Aktivasyonu	Tam Ölçekli Tatbikat: Deprem Senaryosu Koordinasyonu	Ekipler arası koordinasyon ve kaynak yönetimi becerilerinin geliştirilmesi.
Elektrik Dağıtım İSP / Altyapı Ekibi	Plan Gözden Geçirme: Yeni revize edilen planın detaylı incelenmesi.	Masa Başı Tatbikatı: Ana Trafo Arızası Senaryosu	Fonksiyonel Tatbikat: SCADA Kurtarma ve Manuel Operasyon Simülasyonu	Teknik planların doğruluğunun ve uygulanabilirliğinin test edilmesi.
Su/Atık Su Yönetimi İSP / Altyapı Ekibi	Plan Gözden Geçirme: Yeni planın incelenmesi.	Fonksiyonel Tatbikat: Ana Su Pompası Arızası Simülasyonu	Masa Başı Tatbikatı: AAT'de Kimyasal Sızıntı Senaryosu	Su ve atıksu sistemlerine yönelik özel risklerin test edilmesi.

Test Edilecek Kritik Plan / Ekip	Yıl 1 (2025) - "Emekle/Yürü"	Yıl 2 (2026) - "Yürü/Koş"	Yıl 3 (2027) - "Koş"	Notlar
BT Felaket Kurtarma Planı / BT-FKE	Masa Başı Tatbikatı: Veri Merkezi Kaybı Senaryosu	Fonksiyonel Tatbikat: Kritik Veritabanlarının Yedekten Geri Yüklenmesi	Fonksiyonel Tatbikat: Kurtarma Merkezi Aktivasyonu ve Tam Sistem Kurtarma	RTO ve RPO hedeflerinin teknik olarak karşılanabilirliğinin doğrulanması.
Kriz İletişim Planı / İletişim Ekibi	Masa Başı Tatbikatı: (KYE Tatbikatına entegre)	Fonksiyonel Tatbikat: Medya Açıklaması ve Sosyal Medya Yönetimi	Tam Ölçekli Tatbikat: (KYE Tatbikatına entegre)	Medya ve paydaş iletişim yeteneklerinin test edilmesi.
Genel Tahliye Prosedürü / Tüm Personel	Tam Ölçekli Tatbikat: (Yangın Senaryosu)	Tam Ölçekli Tatbikat: (Deprem Senaryosu)	Tam Ölçekli Tatbikat: (Kimyasal Sızıntı Senaryosu)	Yasal zorunluluktur ve tüm personelin katılımıyla her yıl tekrarlanır.

4. Programın Gözden Geçirilmesi

Bu Çok Yıllık Tatbikat Programı Takvimi, yaşayan bir dokümandır. Her yılın sonunda, o yıl gerçekleştirilen tatbikatlardan elde edilen sonuçlar, çıkarılan dersler ve OSB'nin risk profilindeki veya stratejik önceliklerindeki değişiklikler dikkate alınarak İSYS Yönlendirme Komitesi tarafından gözden geçirilir ve bir sonraki yıl için güncellenir.

Ek L.2:"Dirençli OSB" İçin Örnek Tatbikat Senaryoları Kitapçığı (Enjeksiyon Planları Dahil)

"Dirençli OSB" İçin Örnek Tatbikat Senaryoları Kitapçığı (Enjeksiyon Planları Dâhil)

Bu "Senaryo Kitapçığı", "Dirençli OSB"nin tatbikat programında kullanabileceği, farklı tehdit türlerine ve karmaşıklık seviyelerine göre hazırlanmış bir dizi standart senaryo ve enjeksiyon planı sunmaktadır. Bu senaryoların her biri, OSB'nin İş Etki Analizi (İEA) ve Risk Değerlendirmesi (RD) sonuçlarına dayalı olarak, belirli iş sürekliliği hedeflerini ve yeteneklerini test etmek üzere tasarlanmıştır. Bu ek, OSB'lerin kendi senaryolarını geliştirirken kullanabilecekleri pratik bir başlangıç noktası sağlamayı amaçlamaktadır.

M.2.1: Masa Başı Tatbikatı Senaryosu (Siber Saldırı)

Tatbikat Adı:	"Siber Kalkan 2025" Masa Başı Tatbikatı
Senaryo Türü:	Siber Saldırı
Test Edilecek Ana Planlar:	Kriz Yönetim Planı, Kriz İletişim Planı, BT Felaket Kurtarma Planı (ilk adımlar)
Risk Değ. Ref.:	Risk No: SIBER-SCD-001 (SCADA Sistemine Fidyeye Yazılım Saldırısı)
Senaryo Özeti / Anlatı:	Salı sabahı saat 09:30'da, OSB SCADA sistemini izleyen operatörler, ekranların donduğunu ve kontrol komutlarının yanıt vermediğini fark eder. Kısa bir süre sonra, tüm SCADA operatör ekranlarında beliren bir mesaj, sistemlerin şifrelendiğini ve 24 saat içinde belirtilen kripto para adresine fidye ödenmediği takdirde tüm verilerin silineceğini ve endüstriyel kontrol sistemlerine zarar verileceğini belirtir. Aynı anda OSB'nin dış web sitesi ve abone portalı da erişilemez hale gelir. BT birimi, ilk incelemesinde ağda hızla yayılan bir zararlı yazılım tespit eder.

Enjeksiyon Planı (MSEL):

Enjeksiyon No	Zaman	Enjeksiyonu Verecek Rol	Enjeksiyonun Verileceği Ekip/Rol	Enjeksiyon İçeriği (Mesaj/Olay)	Beklenen Eylem / Test Edilen Hedef
001	T+00:15	Kolaylaştırıcı	Olay Koordinasyon Ekibi (OKE)	"BT Birimi, fidye yazılımının SCADA açısından yönetim bilişim ağına sızdığını ve finans/muhasebe sunucularının da risk altında olduğunu bildiriyor."	Olayın kapsamının yeniden değerlendirilmesi ve kriz seviyesinin yükseltilmesi kararının test edilmesi.
002	T+00:45	Kolaylaştırıcı (Rol yaparak)	Kriz İletişim Ekibi / Sözcü	"Yerel bir haber kanalından bir muhabir, Bölge Müdürü'nün cep telefonuna ulaşarak 'OSB'nin hacklendiğine ve üretimin durduğuna' dair duyurular aldıklarını belirterek acil bir açıklama talep ediyor."	Kriz İletişim Planı'nın medya ile ilişkiler bölümünün ve "Holding Statement" hazırlama/onay süreçlerinin test edilmesi.
003	T+01:30	Kolaylaştırıcı	Kriz Yönetim Ekibi (KYE)	"Saldırganlar, OSB'nin sosyal medya hesabını taklit eden bir hesaptan 'Tüm OSB'nin kontrolü bizde, taleplerimiz karşılanmazsa elektrik ve su sistemleri kapatılacaktır' şeklinde bir paylaşım yapıyor."	Söylenti ve dezenformasyon yönetimi yeteneğinin ve proaktif iletişim stratejisinin test edilmesi.
004	T+02:00	Kolaylaştırıcı	Olay Koordinasyon Ekibi (OKE)	"OSB'nin en büyük 3 katılımcı firmasından biri, SCADA verisi alamadıkları için üretimlerini durdurduklarını ve acil durum hakkında net bir bilgilendirme talep ettiklerini resmi bir e-posta ile bildiriyor."	Kilit paydaş (katılımcı) yönetimi ve bilgilendirme prosedürlerinin etkinliğinin test edilmesi.

M.2.2: Fonksiyonel Tatbikat Senaryosu (Teknik Arıza)

Tatbikat Adı:	"Su Gücü 2026" Fonksiyonel Tatbikatı
Senaryo Türü:	Teknik Arıza
Test Edilecek Ana Planlar:	Su/Atık Su Yönetimi İSP, ilgili teknik müdahale prosedürleri
Risk Değ. Ref.:	TEK-SU-002 (AAT Ana Pompa Arızası)
Senaryo Özeti / Anlatı:	Perşembe günü öğleden sonra saat 14:00'te, Atık Su Arıtma Tesisi'ndeki (AAT) ana giriş pompası (P-101) yüksek akım hatası vererek devreden çıkar. AAT operatörü, yedek pompa olan P-102'yi devreye alır. Ancak, P-102 çalışmaya başladıktan 5 dakika sonra SCADA ekranında yüksek titreşim alarmı vermeye başlar ve debisi olması gerekenin %60'ı seviyesindedir.

Enjeksiyon Planı (MSEL):

Enjeksiyon No	Zaman	Enjeksiyonu Verecek Rol	Enjeksiyonun Verileceği Ekip/Rol	Enjeksiyon İçeriği (Mesaj/Olay)	Beklenen Eylem / Test Edilen Hedef
001	T+00:20	Kolaylaştırıcı	Altyapı Kurtarma Ekip Lideri	"AAT Operatörü, P-102'deki titreşimin giderek arttığını ve anormal bir ses geldiğini, pompayı kapatmak zorunda kalabileceğini telsizle bildiriyor."	Teknik arıza teşhis ve karar verme sürecinin test edilmesi. Yedek sistemin de arızalanması durumuna hazırlık.
002	T+00:45	Kolaylaştırıcı	Olay Koordinasyon Ekibi (OKE)	"Çevre Yönetimi Birimi, mevcut akışla AAT girişindeki dengeleme havuzunun 2 saat içinde taşacağını ve arıtılmamış atıksuyun dereye karışma riski olduğunu raporluyor."	RTO'nun (8 saat) kritik hale gelmesi ve müdahale önceliğinin belirlenmesi. Acil durum deşarj protokollerinin değerlendirilmesi.
003	T+01:15	Kolaylaştırıcı	Altyapı Kurtarma Ekip Lideri	"Bakım ekibi, P-101'in motor sargılarının yandığını ve değiştirilmesi gerektiğini, ancak bu tip bir motorun yedek parça deposunda olmadığını tespit ediyor."	Kritik yedek parça yönetimi ve acil durum satın alma prosedürlerinin test edilmesi.

M.2.3: Tam Ölçekli Tatbikat Senaryosu (Çoklu Tehlike/Domino)

Tatbikat Adı:	"Dirençli OSB 2027" Tam Ölçekli Tatbikatı
Senaryo Türü:	Çoklu Tehlike (Deprem + Natech - Yangın/Kimyasal Sızıntı)
Test Edilecek Ana Planlar:	Bütünleşik Olay Yönetim Planı, ADMP'ler (Tahliye, Yangın, İlk Yardım), KYP, KİP
Risk Değ. Ref.:	N-DRN-001 (Şiddetli Deprem) ve zincirleme etkileri
Senaryo Özeti / Anlatı:	Cuma sabahı saat 10:02'de, OSB merkez üslü 6.8 büyüklüğünde bir depremle sarsılır. Sarsıntı yaklaşık 45 saniye sürer. OSB genelinde elektrik ve iletişim hatları kesilir. Yönetim binasında kısmi hasar meydana gelir ve tahliye edilir. Deprem sonrası, katılımcı firmalardan "ABC Kimya"nın depolama alanında bir yangın çıktığı ve aynı alandaki başka bir tanktan kimyasal sızıntı başladığı raporlanır.

Enjeksiyon Planı (MSEL):

Enjeksiyon No	Zaman	Enjeksiyonu Verecek Rol	Enjeksiyonun Verileceği Ekip/Rol	Enjeksiyon İçeriği (Mesaj/Olay)	Beklenen Eylem / Test Edilen Hedef
001	T+00:10	Kolaylaştırıcı	Olay Koordinasyon Ekibi (OKE)	"Güvenlik birimi, ABC Kimya tesisindeki yangın ve sızıntı ihbarını teyit ediyor. Tesisten iki yaralı personel olduğu ve bir kişinin kayıp olduğu bilgisi geliyor."	ADME ekiplerinin (Yangın, İlk Yardım, Arama-Kurtarma) önceliklendirilerek olay yerine sevk.
002	T+00:25	Kolaylaştırıcı	Yangın Müdahale Ekip Lideri	"Sızıntının yanıcı bir kimyasal olduğu ve rüzgarın etkisiyle yangın bölgesine doğru ilerlediği bilgisi geliyor. Büyük bir patlama riski var."	Olay yeri güvenlik çemberinin genişletilmesi, müdahale stratejisinin yeniden değerlendirilmesi, dış ekiplerden (İtfaiye KBRN) destek istenmesi.
003	T+01:00	Kolaylaştırıcı	Kriz Yönetim Ekibi (KYE) Lideri	"ABC Kimya'nın Genel Müdürü, doğrudan Bölge Müdürü'nü arayarak durum hakkında bilgi alamadığından şikayet ediyor ve OSB'yi yasal işlemlerle tehdit ediyor."	Stratejik paydaş yönetimi ve Kriz İletişim Planı'nın kilit paydaşlara yönelik adımlarının test edilmesi.
004	T+01:45	Kolaylaştırıcı	Olay Koordinasyon Ekibi (OKE)	"Yönetim Binası'ndaki tahliye sonrası yapılan sayımda, Mali İşler'den bir personelin eksik olduğu ve aynı anda ABC Kimya'daki yaralılar için de acil tıbbi destek gerektiği bilgisi geliyor."	Sınırlı kaynakların (ilk yardım ekipleri, arama ekipleri) önceliklendirilmesi ve yönetilmesi kararının test edilmesi.

Ek L.3: "Dirençli OSB" İçin Örnek Doldurulmuş Tatbikat Planı (Senaryo: Tam Ölçekli Afet)

"Dirençli OSB" için Örnek Doldurulmuş Tatbikat Planı (Senaryo: Tam Ölçekli Afet)

1. Tatbikat Kimliği

- **Tatbikat Kodu:** TBT-2027-01
- **Doküman Versiyonu:** 1.0
- **Hazırlanma Tarihi:** 01/03/2027

2. Tatbikatın Adı, Türü, Tarihi, Yeri

- **Tatbikatın Adı:** "Dirençli OSB 2027"
- **Tatbikatın Türü:** Tam Ölçekli Tatbikat
- **Tarih ve Saat:** 18 Mayıs 2027, Salı / 10:00 - 14:00
- **Yer:** Tüm OSB Sahası, Acil Durum Operasyon Merkezi (ADOM), Alternatif Çalışma Alanı (İlık Alan)

3. Amaç ve Hedefler (SMART)

Bu tatbikatın temel amacı, OSB'nin büyük ve çoklu tehlike içeren bir afet senaryosuna karşı genel müdahale, koordinasyon ve kurtarma kapasitesini bütüncül olarak test etmektir.

- **Hedef 1:** Tatbikatın ilk 30 dakikası içinde, Bütünleşik Olay Yönetim Yapısı'nın aktive edilmesini ve Acil Durum Operasyon Merkezi'nin (ADOM) temel operasyonel kapasiteye ulaşmasını sağlamak.
- **Hedef 2:** Tatbikatın ilk 60 dakikası içinde, Acil Durum Müdahale Ekipleri'nin (ADME) yangın ve kimyasal sızıntı senaryosuna yönelik ilk müdahale (kontrol altına alma ve güvenlik çemberi oluşturma) prosedürlerini etkin bir şekilde uygulamasını değerlendirmek.
- **Hedef 3:** Tatbikat süresince, Olay Koordinasyon Ekibi (OKE) ile Kriz Yönetim Ekibi (KYE) arasındaki durum raporlama ve stratejik yönlendirme iletişiminin doğruluğunu ve zamanlılığını test etmek.
- **Hedef 4:** Tatbikatın ilk 2 saati içinde, sahadaki operasyonel ekipler ile simüle edilen dış acil durum hizmetleri (İtfaiye, 112 Acil) arasındaki koordinasyon ve bilgi paylaşımını test etmek.

4. Kapsam

- **Kapsam İçi:** Bu tatbikat, OSB'nin tüm olay yönetim yapısını (KYE, OKE, ADME, kilit İSE ekipleri) kapsar. Sahada fiziksel kaynak ve personel hareketi olacaktır. Bütünleşik Olay Yönetim Planı, ilgili Acil Durum Müdahale Prosedürleri, Kriz Yönetimi Planı ve Kriz İletişim Planı test edilecektir. Dış acil durum hizmetlerinin müdahalesi simüle edilecektir.
- **Kapsam Dışı:** Bu tatbikat, katılımcı firmaların kendi iç iş sürekliliği planlarını test etmez. Sadece OSB'nin müdahale ve onlarla koordinasyon yeteneğine odaklanır. Uzun vadeli altyapı onarım ve yeniden inşa faaliyetleri bu tatbikatın kapsamı dışındadır.

5. Senaryo Özeti

Tatbikat, **Tatbikat Senaryoları Kitapçığında** detaylandırılan "Deprem Sonrası Yangın ve Tehlikeli Madde Sızıntısı" senaryosuna dayanmaktadır. 6.8 büyüklüğündeki deprem, OSB genelinde hasara, güç ve iletişim kesintilerine yol açmış; ardından katılımcı bir firmada yangın ve kimyasal sızıntı başlamıştır.

6. Katılımcı Gruplar ve Roller

- **Katılımcılar (Oyuncular):** Kriz Yönetim Ekibi (KYE), Olay Koordinasyon Ekibi (OKE), tüm Acil Durum Müdahale Ekipleri (ADME - Yangın, İlk Yardım, Tahliye, Güvenlik) ve kilit İş Sürekliliği Ekipleri (İSE - Altyapı, BT, İdari).
- **Kontrol Ekibi:**
 - **Ana Kolaylaştırıcı:** İSYS Yöneticisi
 - **Saha Kolaylaştırıcıları:** İSG Uzmanı, Teknik Birim Şefi
 - **Gözlemciler:** Her ekip için atanmış, tatbikat hedeflerini bilen ve Gözlemci Formlarını dolduracak personel.
- **Rol Oyuncuları:** Yaralı rolü yapacak personel, panik halindeki çalışan rolü, simüle edilmiş medya mensubu, simüle edilmiş dış ajans (İtfaiye Amiri vb.) temsilcisi.

7. Lojistik ve Kaynaklar

- **Tesisler:** ADOM'un tam aktivasyonu, tahliye için Toplanma Bölgeleri, triyaj için İlk Yardım Alanı.
- **İletişim:** Telsiz ağının tüm kanallarıyla kullanımı, anons sistemi, mobil telefonlar.
- **Ekipman:** ADME ekipleri için tüm Kişisel Koruyucu Donanımlar (KKD), yangın söndürme ekipmanları, ilk yardım çantaları, güvenlik şeritleri, yönlendirme levhaları.
- **Simülasyon Araçları:** Güvenli duman makinesi, yaralı makyaj kitleri, "hasarlı" veya "tehlikeli alan" gibi uyarı işaretleri.

8. Tatbikat Kuralları ve Güvenlik Notları

- **GÜVENLİK HER ZAMAN ÖNCELİKLİDİR.** Tüm faaliyetler, gerçek can ve mal güvenliğini tehlikeye atmayacak şekilde yürütülecektir. Her lokasyonda bir güvenlik sorumlusu bulunacaktır.
- **GERÇEK BİR ACİL DURUM** yaşanması halinde tatbikat derhal durdurulur ve tüm telsiz kanallarından "**KIRMIZI DURUM**" anonsu yapılarak gerçek acil durum prosedürlerine geçilir.
- Tüm sözlü ve yazılı iletişim "**BU BİR TATBİKATTIR**" ifadesiyle başlayıp bitmelidir.
- Gerçek acil durum hatları (112 vb.) **KESİNLİKLE** kullanılmayacaktır. Tüm dış ajans etkileşimleri simüle edilecektir.

9. Değerlendirme Kriterleri

- ADOM'un tam operasyonel kapasiteye ulaşma süresi.
- ADME ekiplerinin olay yerine intikal ve ilk müdahale başlama süresi.
- Kayıp personel sayımının (headcount) tamamlanma hızı ve doğruluğu.
- Kritik bilgilerin (örn. yaralı sayısı, tehlikenin boyutu) operasyonel ekiplerden stratejik seviyeye (KYE) ulaşma süresi.
- Dış ekiplerle (simüle) kurulan iletişimin ve talep edilen desteğin etkinliği.

10. Ekler

- **Ek A:** Detaylı Katılımcı ve Kontrol Ekibi Rol Kartları
- **Ek B:** Tatbikat Güvenlik Planı ve Risk Değerlendirmesi
- **Ek C:** Gözlemci Kontrol Listeleri ve Değerlendirme Formları
- **Ek D:** Detaylı Zaman Çizelgesi ve Enjeksiyon Listesi (Bkz. Tatbikat Senaryoları Kitapçığı)

Ek L.3: Tatbikat Planı Ekleri ("Dirençli OSB 2027" için)

Tatbikat Planı Ekleri ("Dirençli OSB 2027" için)

Ek A: Detaylı Katılımcı ve Kontrol Ekibi Rol Kartları

Bu rol kartları, tatbikat sırasında her bir kilit rolün temel sorumluluklarını ve ilk eylemlerini hızlı bir referans olarak sunar.

ROL KARTI

- **Rol:** Olay Koordinatörü (OKE Lideri)
- **Sorumluluk Alanı:** Acil Durum Operasyon Merkezi'nin (ADOM) aktive edilmesi, tüm taktiksel müdahale ve kurtarma faaliyetlerinin koordinasyonu, Kriz Yönetim Ekibi'ne (KYE) düzenli durum raporlaması.
- **Tatbikat Başlangıcındaki İlk 3 Eylem:**
 - Tüm Olay Koordinasyon Ekibi (OKE) üyelerini ADOM'da acil toplantıya çağır.
 - ADME (Saha) ekiplerinden gelen ilk hasar ve durum bilgilerini toplayarak "Ortak Operasyonel Resim" oluşturmaya başla.
 - KYE Lideri'ne ilk durum özetini sun ve ilk OKE toplantısını (SitRep 1) başlat.

ROL KARTI

- **Rol:** Yangın Müdahale Ekip Lideri (ADME Lideri)
- **Sorumluluk Alanı:** Yangınla mücadele ekibini yönetmek, olay yerinde güvenli müdahale stratejisini belirlemek ve uygulamak, OKE'ye sahadan anlık bilgi akışı sağlamak.
- **Tatbikat Başlangıcındaki İlk 3 Eylem:**
 - Telsiz anonsuyla tüm yangın ekibini toplanma noktasında bir araya getir ve Kişisel Koruyucu Donanımları (KKD) kontrol et.
 - Güvenlik Merkezi'nden veya OKE'den yangının konumu ve türü hakkında ilk bilgileri al.
 - Ekibinle birlikte olay yerine güvenli bir şekilde intikal et, rüzgar yönü ve çevresel riskleri değerlendirerek ilk müdahale pozisyonunu al.

ROL KARTI

- **Rol:** Gözlemci (Observer)
- **Sorumluluk Alanı:** Atandığı ekibin veya fonksiyonun faaliyetlerini, tatbikat hedeflerine göre, müdahale etmeden gözlemek ve standart formlara not almak.
- **Tatbikat Başlangıcındaki İlk 3 Eylem:**
 - Kolaylaştırıcı tarafından verilen brifingi dikkatle dinle, tatbikatın hedeflerini ve kendi gözlem alanını netleştir.
 - Sana verilen Gözlemci Kontrol Listesi'ni (Ek C) ve not formlarını hazırla.
 - Atandığın ekibin yanındaki gözlem noktasında yerini al ve gözleme başla, kesinlikle tatbikata müdahale etme.

Ek B: Tatbikat Güvenlik Planı ve Risk Değerlendirmesi

1. Amaç

Bu planın amacı, "Dirençli OSB 2025" tam ölçekli tatbikatı sırasında tüm katılımcıların, kontrol ekibinin ve OSB varlıklarının güvenliğini sağlamak ve tatbikatın kendisinin bir kazaya yol açmasını önlemektir.

2. Genel Güvenlik Kuralları:

- Tüm katılımcılar, görevlerine uygun Kişisel Koruyucu Donanımı (KKD) eksiksiz olarak kullanacaktır.
- Tüm saha faaliyetleri, atanmış bir güvenlik sorumlusunun gözetiminde yapılacaktır.
- Hasarlı veya güvensiz olduğu varsayılan alanlara "GİRİLMEZ - TATBİKAT ALANI" şeritleri çekilecek ve bu alanlara giriş kesinlikle yasak olacaktır.
- Simülasyon araçları (duman makinesi vb.) insan sağlığına zararsız ve kapalı alanlarda havalandırma dikkate alınarak kullanılacaktır.

3. Tatbikata Özgü Riskler ve Kontrol Önlemleri:

Potansiyel Risk	Olasılık (1-5)	Etki (1-5)	Risk Seviyesi	Kontrol Önemi / Azaltıcı Faaliyet
Katılımcıların acele ve panikle hareket etmesi sonucu düşme, burkulma gibi küçük yaralanmalar.	3	2	Orta	Tatbikat öncesi brifingde "Koşmak Yasak" kuralının vurgulanması. Tüm alanlarda güvenlik sorumlularının bulunması.
Simüle edilen yangın veya kimyasal sızıntı alanında yanlış anlama sonucu gerçek panik yaşanması.	2	3	Orta	Tüm simülasyonların başında ve anonslarda "BU BİR TATBİKATTIR" ifadesinin sürekli tekrar edilmesi. Rol oyuncularının önceden eğitilmesi.
Gerçek bir acil durumun (örn. kalp krizi) tatbikatın bir parçası sanılması ve müdahalede gecikilmesi.	2	5	Yüksek	"KIRMIZI DURUM" kod kelimesi belirlenmesi. Bu kod kelimesi duyulduğunda tatbikatın anında durdurulması ve gerçek acil durum prosedürlerinin başlatılması.
Tatbikat araçlarının (itfaiye aracı, ambulans vb.) OSB içindeki normal trafikle kaza yapma riski.	2	4	Orta	Tatbikat yapılacak ana güzergahların normal trafiğe kapatılması ve güvenlik personeli tarafından kontrol edilmesi. Araç hız limitlerine uyulması.

4. Gerçek Acil Durum Prosedürü:

Tatbikat sırasında **gerçek bir tıbbi acil durum, yangın veya güvenlik olayı** meydana gelirse, olayı ilk gören kişi en yakın kontrol ekibi üyesine veya telsizle herkese **"KIRMIZI DURUM, KIRMIZI DURUM, KIRMIZI DURUM"** diye bağırır. Bu anons, tatbikatın derhal durdurulması ve OSB'nin standart Acil Durum Müdahale Planlarının devreye alınması anlamına gelir. Derhal **112** aranır.

Şablon C.1: Olay Koordinasyon Ekibi (OKE) Gözlem Kontrol Listesi

Gözlemci Adı: _____

Gözlemlenen Ekip: OKE

Değerlendirme Ölçeği: E: Evet, H: Hayır, K: Kısmen, G: Gözlemlenmedi

No	Gözlem Maddesi / Soru	E	H	K	G	Gözlemcinin Notları
1	OKE, tatbikatın ilk 30 dakikası içinde ADOM'da toplanarak operasyonel hale geldi mi?	☐	☐	☐	☐	
2	Olayın ilk değerlendirmesi yapıldı ve "Ortak Operasyonel Resim" oluşturuldu mu?	☐	☐	☐	☐	
3	Ekipler arası kaynak talepleri (personel, ekipman) etkin bir şekilde yönetildi mi?	☐	☐	☐	☐	
4	KYE'ye düzenli ve doğru durum raporları (SitRep) sunuldu mu?	☐	☐	☐	☐	
5	KYE'den gelen stratejik yönlendirmeler operasyonel eylemlere dönüştürüldü mü?	☐	☐	☐	☐	

Form C.2: Acil Durum Müdahale Ekibi (ADME - Saha) Gözlem Kontrol Listesi

Gözlemci Adı: _____

Gözlemlenen Ekip: [Örn: Yangın Ekibi]

Değerlendirme Ölçeği: E: Evet, H: Hayır, K: Kısmen, G: Gözlemlenmedi

No	Gözlem Maddesi / Soru	E	H	K	G	Gözlemcinin Notları
1	Ekip, alarm sonrası hedeflenen sürede olay yerine intikal etti mi?	☐	☐	☐	☐	
2	Tüm ekip üyeleri görevlerine uygun ve doğru KKD'yi kullanıyor muydu?	☐	☐	☐	☐	
3	Olay yeri güvenliği (emniyet şeridi, çevre kontrolü) sağlandı mı?	☐	☐	☐	☐	
4	Ekip lideri, ekibini etkin bir şekilde yönetti ve talimatlar net miydi?	☐	☐	☐	☐	
5	Kullanılan ekipmanlar (telsiz, söndürücü vb.) doğru ve etkin bir şekilde kullanıldı mı?	☐	☐	☐	☐	

Ek L.4: "Dirençli OSB" İçin Örnek Doldurulmuş Tatbikat Değerlendirme Raporu ve İyileştirme Planı

"Dirençli OSB" İçin Örnek Doldurulmuş Tatbikat Değerlendirme Raporu ve İyileştirme Planı

Bu doküman, 18 Mayıs 2025 tarihinde gerçekleştirilen "Dirençli OSB 2025" Tam Ölçekli Tatbikatı'nın sonuçlarını, gözlemlerini ve iyileştirme önerilerini içermektedir. Raporun amacı, tatbikatın hedeflerine ne ölçüde ulaştığını objektif bir şekilde değerlendirmek ve OSB'nin olay müdahale ve iş sürekliliği yeteneklerini daha da geliştirmek için somut bir eylem planı oluşturmaktır.

BÖLÜM 1: TATBİKAT GÖZLEM VE DEĞERLENDİRME RAPORU

1. Rapor Kimliği:

- **Rapor Kodu:** TBT-2027-01-RAPOR
- **Doküman Versiyonu:** 1.0
- **Rapor Tarihi:** 25/05/2027
- **Hazırlayan:** Elif Kaya (İSYS Yöneticisi / Ana Kolaylaştırıcı)

2. Tatbikat Özeti:

- **Tatbikat Adı:** "Dirençli OSB 2027"
- **Tatbikat Türü:** Tam Ölçekli Tatbikat
- **Tarih ve Saat:** 18/05/2027, 10:00 - 14:00
- **Katılımcılar:** Kriz Yönetim Ekibi (KYE), Olay Koordinasyon Ekibi (OKE), Acil Durum Müdahale Ekipleri (ADME) ve kilit İş Sürekliliği Ekipleri'nden (İSE) toplam 45 personel katılmıştır.

3. Yönetici Özeti

"Dirençli OSB 2025" Tam Ölçekli Tatbikatı, OSB'nin karmaşık ve çoklu tehlike içeren bir afete karşı müdahale kapasitesini test etme hedefine büyük ölçüde ulaşmıştır. Tatbikat, özellikle ADME saha ekiplerinin hızlı müdahalesi, ADOM'un zamanında aktive edilmesi ve ekiplerin genel motivasyonu gibi alanlarda önemli **güçlü yönleri** ortaya koymuştur. Bununla birlikte, taktiksel (OKE) ve stratejik (KYE) seviyeler arasındaki **bilgi akışının standardizasyonunda**, ADOM içindeki **kaynak yönetiminde** ve **dış paydaşlarla proaktif iletişimde** ciddi **iyileştirme alanları** tespit edilmiştir. Bu rapor, tespit edilen bu boşlukları gidermek üzere somut, sorumlu ve termin atanmış öneriler ve bir iyileştirme eylem planı sunmaktadır.

4. Tatbikat Hedeflerinin Değerlendirilmesi

Hedef No	Hedef Açıklaması	Sonuç (Ulaşıldı / Kısmen / Ulaşılamadı)	Gerekçe / Kanıt
Hedef 1	Bütünleşik Olay Yönetim Yapısı'nın ve ADOM'un ilk 30 dk içinde aktive edilmesi.	Ulaşıldı	ADOM, alarmdan 22 dakika sonra temel operasyonel kapasiteye ulaştı. OKE lideri durumu etkin bir şekilde yönetmeye başladı.
Hedef 2	ADME'nin yangın ve kimyasal sızıntı senaryosuna 60 dk içinde ilk müdahaleyi yapması.	Kısmen Ulaşıldı	Yangın ekibi olay yerine 12 dakikada intikal etti. Ancak, kimyasal sızıntı için hangi KKD'nin kullanılacağı konusunda bir tereddüt yaşandı ve müdahale 8 dakika gecikti.

Hedef No	Hedef Açıklaması	Sonuç (Ulaşıldı / Kısmen Ulaşıldı / Ulaşılmadı)	Gerekçe / Kanıt
Hedef 3	OKE ve KYE arasındaki durum raporlama ve stratejik yönlendirme iletişiminin etkinliği.	Kısmen Ulaşıldı	Raporlama yapıldı ancak standart bir format olmadığı için bilgiler dağınık ve eksikti. Bu durum KYE'nin karar verme sürecini yavaşlattı.
Hedef 4	OSB ekipleri ile simüle edilen dış acil durum hizmetleri arasındaki koordinasyon.	Ulaşılmadı	Dış ekiplerin (simüle edilen) olay yerine çağırılması ve onlara durum hakkında net briefing verilmesi sürecinde belirgin gecikmeler ve iletişim kopuklukları yaşandı.

5. Güçlü Yönler

- **Saha Ekiplerinin Motivasyonu ve Becerisi:** ADME (Yangın, İlk Yardım) ekipleri, senaryonun stresi altında sakin kalarak temel müdahale görevlerini hızlı ve istekli bir şekilde yerine getirdi.
- **ADOM'un Hızlı Aktivasyonu:** Acil Durum Operasyon Merkezi, hedeflenen süreden daha kısa bir sürede aktive edilerek komuta-kontrol merkezi olarak işlev görmeye başladı.
- **İç İletişim (Telsiz):** Telsiz ağı, tatbikat boyunca kesintisiz çalıştı ve ekipler arası operasyonel iletişimde ana kanal olarak etkin bir şekilde kullanıldı.

6. İyileştirmeye Açık Alanlar

- **Durum Raporlama Standartının Eksikliği:** OKE'den KYE'ye aktarılan bilgilerin standart bir formatı olmaması, stratejik seviyenin durumu tam olarak anlamasını zorlaştırdı ve zaman kaybına neden oldu.
- **Kaynak Yönetimi Zafiyeti:** ADOM içinde, sahaya sevk edilen personel ve ekipmanın takibi için merkezi ve görsel bir sistem olmaması, kaynakların nerede ve ne durumda olduğunun bilinmesini engelledi.
- **Dış Paydaş İletişiminde Gecikme:** Kamu kurumları (simüle) ve medya ile iletişim kurma konusunda proaktif bir yaklaşım sergilenmedi. İletişim, genellikle dışarıdan gelen taleplere reaktif yanıtlar şeklinde oldu.

7. Öneriler ve Çıkarılan Dersler

- OKE ve KYE arasında kullanılacak standart bir "**Durum Raporu (SitRep)**" şablonu oluşturulmalı ve bu raporun sunulacağı toplantı ritmi prosedür haline getirilmelidir.
- ADOM içinde, kritik kaynakların (ekipler, araçlar, önemli malzemeler) konumunu ve durumunu takip etmek için basit bir **görsel yönetim panosu** (beyaz tahta veya dijital ekran üzerinde) tasarlanmalı ve kullanımı zorunlu hale getirilmelidir.
- **Kriz İletişim Planı**, hangi durumda hangi kamu kurumuna kimin tarafından ve hangi formatta bildirim yapılacağını içeren bir "**Dış Paydaş İletişim Protokolü**" içerecek şekilde revize edilmelidir.

BÖLÜM 2: TATBİKAT SONRASI İYİLEŞTİRME EYLEM PLANI

Aşağıdaki tablo, yukarıdaki raporda belirtilen iyileştirme alanlarını gidermek üzere oluşturulmuş eylem planını içermektedir. Bu planın takibi İSYS Yöneticisi'nin sorumluluğundadır.

Eylem No	Tespit Edilen Eksiklik / İyileştirme Alanı (Ref: Rapor 6.4.4)	Önerilen Düzeltici Eylem	Sorumlu Birim/Kişi	Hedef Tamamlanma Tarihi	Mevcut Durum
T27-A01	OKE-KYE arası standart durum raporlama formatı ve ritminin olmaması.	"Durum Raporu" şablonu oluşturmak ve Kriz Yönetimi Planı'na OKE-KYE toplantı prosedürünü eklemek.	İSYS Yöneticisi (Elif Kaya)	30/06/2027	Açık
T27-A02	ADOM içinde kaynak takibi ve yönetiminin yetersizliği.	ADOM için görsel bir "Kaynak Yönetim Panosu" tasarlamak, kullanım talimatını hazırlamak ve ADOM işletim prosedürüne eklemek.	Olay Koordinatörü (OKE Lideri)	31/07/2027	Açık
T27-A03	Dış paydaşlara (kamu kurumları) yönelik proaktif iletişim eksikliği.	Kriz İletişim Planı'na, farklı olay türleri için hangi kamu kurumlarının ne zaman ve kim tarafından bilgilendirileceğini tanımlayan bir protokol eklemek.	Kurumsal İletişim Sorumlusu	31/07/2027	Açık